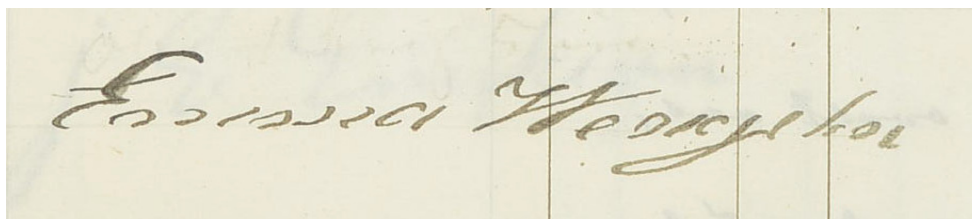


Facit till frågorna om Emma Wengelins bouppteckning

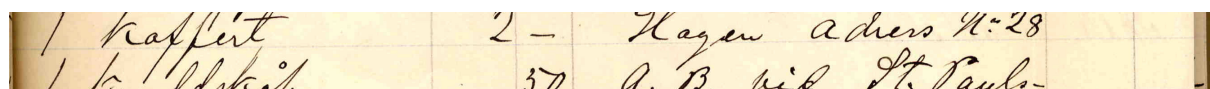


I utställningen *Prostitution i 1800-talets Uppsala* och i broschyren om Emma Wengelin får du veta mer om både prostitutionen vid den tiden och om personen Emma Wengelin. Bouppteckningen efter Emma, eller den före detta bordellmamman Tekla som hon också kallades, återfinns i Uppsala rådhusrätts och magistrats arkiv, FII:37. I detta facit är svaren förslag på hur man kan svara. Andra svar kan också vara rätt!

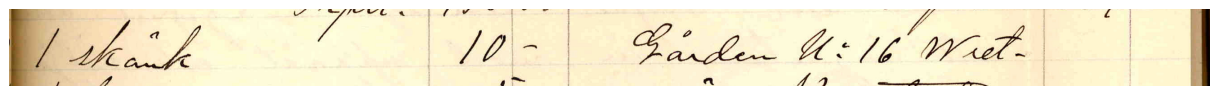
För att bekanta dig med vad en bouppteckning är kan du försöka besvara nedanstående frågor. Besvara dem gärna innan du kommer till vår läsesal! Börja med att läsa igenom bouppteckningen efter Emma Wengelin! Försök föreställa dig hur hennes hem såg ut.

1) Beskriv hur bouppteckningen är upplagd och ta upp några föremål där orden låter gammaldags. Slå upp vad orden betyder! Gå in på myntkabinettet.se och räkna ut vad något av det som tagits upp i bouppteckningen är värt i dagen penningvärde.

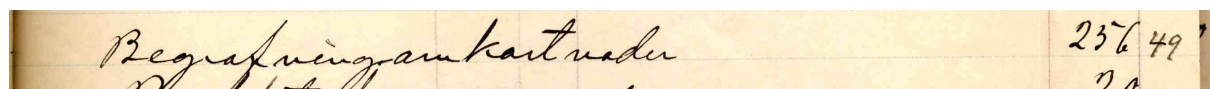
1) Svar: Emma hade ett rikt hem bestående av många olika föremål, möbler och fastigheter. Efter inledningen där det står vilka hennes släktingar var och vem som ärver henne tas det upp hur mycket pengar Emma hade i kontanter. Därefter kommer hennes smycken. Sedan kommer alla andra föremål och fastigheter. Sist tas skulderna upp för att man ska kunna se vad som återstår när skulderna har dragits av. På slutet skriver flera personer under bouppteckningen, för att intyga att allt gått rätt till.



Flera av de upptagna föremålen har gammaldags benämningar. Ordet koffert används inte mycket i dag. Det är en kista, med handtag, avsedd för att transporteras. Motsvarigheten i dag är en större resväska.



Ordet skänk används inte heller mycket. Det är en förvaringsmöbel för porslin. I dag kanske vi skulle säga sideboard.



Begravningskostnaderna och bouppteckningskostnaden finns upptagna bland skulderna. Begravningen kostade 256 kronor och 49 öre. I dagens penningvärde skulle det bli ca 11 500 kronor. I dag kostar en begravning oftast mer än denna summa.

2) Vad har Emma Wengelin för titel när hon dör? Varför tror du att hon kallades just för detta? Vilka andra titlar tror du att hon kan ha haft under livet? Varför har hon så många olika benämningar? Vad säger det om bouppteckningen som källa?

2) Svar: Emma Wengelin kallas för fröken i bouppteckningen. När Emma dör är hon ogift och hon har heller aldrig varit gift, därför är hennes civilstånd fröken. Under sitt liv har hon liksom alla människor haft olika benämningar i olika sammanhang. Hon har förutom fröken kallats för dotter, syster, piga, prostituerad, tvätterska, moder, strykerska, ogift och gårdsägarinna beroende på vad som varit aktuellt och relevant i sammanhanget. Genom en persons bouppteckning kan man inte få fram allt rörande en persons liv. Här framgår vem den avlidne var och det civilstånd personen hade vid tillfället för dödsfallet, vilka som ärver den avlidne och i stora drag vad som fanns i boet vid tidpunkten för dödsfallet. Vill man veta mer om personens liv behövs vidare forskning.

3) Vilka anhöriga till Emma finns upptagna i bouppteckningen? Vilken slutsats kan man dra av detta? Vem eller vilka ärver Emma och varför är det så?

3) Svar: De anhöriga som står antecknade i bouppteckningen är släktingar till Emma. Det är systemen Hanna (eller Johanna), avlidna systemen Karin och systersonerna Fredrik och Carl Birger, avlidna systemen Lotten, systerdottern Agda och systersonen Birger och avlidne brodern Johan och brorsdottern Klara. I vissa fall tas även ingifta avlidna släktingar upp. Den slutsats man kan dra är att endast ett av Emmas syskon är i livet när Emma avlider. Emma och systemen Hanna testamenterade också sina tillgångar till varandra, vilket framgår av bouppteckningen. Det är systemen Hanna som ensam ärver allt.

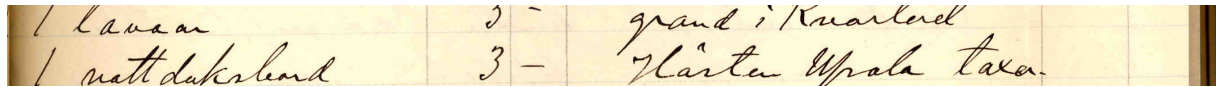
4) Kan man utifrån bouppteckningen efter Emma Wengelin förstå att hon tidigare i livet haft en krog och bordell? Vad säger detta om bouppteckningar som källa?

4) Svar: Nej, egentligen kan man inte förstå vad hon arbetat som under sitt liv, men hon har många lakan (24 st), täcken (8 + 2 st) och handdukar (48 st). Däremot har hon bara en säng. När hon dör är hon inte längre bordellmamma och hon äger inte heller den fastighet där bordellen låg. Bouppteckningen tar bara upp det som finns i boet vid tidpunkten för dödsfallet. Mycket kan ändras under ett liv och beroende på när i livet en person dör beskriver bouppteckningen den ekonomiska situationen just då.

5) Är Emmas kläder upptagna plagg för plagg och hur mycket är de värda? Vad säger detta om bouppteckningar som källa?

5) **Svar:** Nej, det står endast "den aflidnes gångkläder 25:-". Vi får därför inte veta vilka kläder hon hade eller hur de såg ut. En bouppteckning tar inte alltid upp allt som finns i hemmet. Man kan också tänka sig att vissa kläder om de är väldigt slitna inte tas upp i bouppteckningen, till exempel utslitna kalsonger.

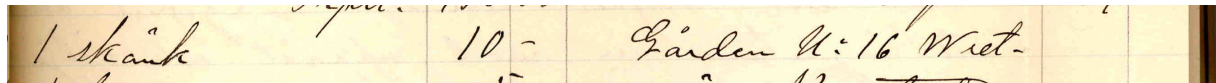
6) **En lavoar finns upptagen i bouppteckningen efter Emma. Vad är det? I vilket rum tror du att den stod?**



1 lavoar	2 -	gränd i Kvarteret
1 mattdukbeord	3 -	gården Uppsala taxa

6) **Svar:** Det är ett tvättställ med vattenkrus och tvättfat, som användes innan det fanns rinnande vatten och badrum. Oftast var lavoaren placerad i det rum där man sov. Det kunde vara i sovrummet eller till exempel köket.

7) **Vad var det mest värdefulla som Emma ägde när hon dog? Vad skulle det vara värt i dagens penningvärde? Gå in på myntkabinettet.se.**



1 skänk	10 -	Gården N: 16 Vret-
---------	------	--------------------

7) **Svar:** Gården nummer 16 på Vretgränd i Uppsala är taxerad till 9 100 kronor. Det motsvarar drygt 400 000 kronor i dag. Skulden som skall räknas av är 1 500 kronor i dåtidens penningvärde.